

Tri svety

I. Duševný svet

k meditácii č.312

Ešte vyššiu úroveň obsadzujú tie duševné útvary, ktorých sympatia nezostáva obmedzená vo sfére ich vlastného života. Rovnako ako štvrtý stupeň, aj tento sa od troch nižších stupňov odlišuje tým, že tu sila sympatie nemusí prekonávať žiadnu protichodne pôsobiacu antipatiu. Až prostredníctvom týchto vyšších druhov duševnej substancie sa rozmanitosť duševných útvarov spája do spoločného duševného sveta. Ak sa ešte objaví antipatia, duševný útvar sa snaží o niečo v prospech svojho vlastného života, aby sa prostredníctvom toho druhého posilnil a obohatil. Tam, kde antipatia mlčí, je to druhé prijímané ako zjavenie, ako zvestovanie.

Táto vyššia forma duševnej substancie hrá v priestore duše podobnú úlohu ako svetlo vo fyzickom priestore. Spôsobuje, že duševná štruktúra akoby nasávala existenciu a podstatu druhých útvarov pre ich vlastné dobro, alebo by sa dalo povedať, že sa nimi necháva ožarovať. Až tým, že duše čerpajú z týchto vyšších oblastí, prebúdajú sa k pravému duševnému životu. Ich tlmený život v temnote sa otvára navonok, sám svieti a žiari do priestoru duše; ťažkopádne tlmené tkanie vo vnútri, ktoré sa chce uzavrieť pomocou antipatie, ak sú prítomné len látky spodných oblastí, sa stáva silou a čulou živosťou, ktorá vychádza z vnútra a prúdom vyteká von. Plynúca vzrušivosť druhej oblasti pôsobí, len keď sa útvary stretnú. Potom však jedno prechádza do druhého. Ale kontakt je tu nevyhnutný. Vo vyšších oblastiach vládne slobodné vyžarovanie, voľné vylievanie. (Právom sa povaha tejto oblasti označuje ako „vyžarovanie“, pretože rozvíjajúca sa sympatia tu pôsobí takým spôsobom, že symbolicky pre ňu možno použiť výraz prevzatý od spôsobu účinkovania svetla.) Tak ako rastlina v pivnici vädne, tak aj duševné štruktúry chradnú bez oživujúcich duševných substancií vyšších sfér. Duševné svetlo, činná duševná sila a vlastný duševný život v užšom zmysle patria do týchto sfér a odtiaľ sa odovzdávajú duševným bytostiam.

Treba teda rozlišovať tri spodné a tri vrchné oblasti duševného sveta; a obe sú spojené prostredníctvom štvrtej, takže výsledkom je nasledujúce rozdelenie duševného sveta:

1. oblasť páľavy žiadostivosti

2. oblasť prúdiacej vzrušivosti

3. oblasť prianí

4. oblasť potešenia a nechuti

5. oblasť duševného svetla

6. oblasť duševnej sily

7. oblasť duševného života

Prostredníctvom prvých troch oblastí dostávajú duševné útvary svoje vlastnosti podľa vzťahu medzi antipatiou a sympatiou; prostredníctvom štvrtej oblasti sa do duševných útvarov vpletá samotná sympatia; prostredníctvom troch najvyšších oblastí sa sila sympatie stáva stále slobodnejšou a slobodnejšou; žiarivé a oživujúce duševné substancie tejto duševnej oblasti vanú priestorom duše a prebúdajú to, čo by sa inak muselo strácať v egoistickom bytí.

Malo byť to byť síce nadbytočné, ale pre plné ujasnenie tu predsa len zdôrazňujeme, že týchto sedem častí duševného sveta nepredstavuje od seba oddelené oblasti. Tak ako sa pevné, tekuté a plynné látky vzájomne prenikajú vo fyzickom svete, tak sa v duševnom svete prestupujú pálivá žiadostivosť, prúdiaca vzrušivosť a sily sveta želaní. A tak ako vo fyzickom svete teplo preniká telami a svetlo ich ožaruje, tak je to aj v duševnom svete s radosťou a nechutou a so svetlom duše. A podobné sa deje aj s činnou silou duše a so samotným duševným životom.

[meditácia č. 312](#) < späť

Duševný svet M 312

Napísal Administrator

Nedeľa, 28 September 2025 09:01 - Posledná úprava Nedeľa, 28 September 2025 09:40

[predošlá časť textu](#) < späť

celý text: Rudolf Steiner - Teozofia, TRI SVETY, I. [Duševný svet](#) - celá kapitola